

Υ Π Ο Μ Ν Η Μ Α

ΤΑ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ TNS - EVRESIS Consulting

4 - 22 ΙΟΥΝΙΟΥ 2003

Η δυναμική των ανατροπών

1. **Η ρευστότητα των πολιτικών συμπεριφορών και η αβεβαιότητα της πραγματικής ψήφου** είναι το κυρίαρχο γνώρισμα της επικρατούσας σήμερα πολιτικής κατάστασης.
Βέβαιο ως προς την πρόθεση ψήφου εμφανίζεται μόνο το 55%.

Η επιφυλακτικότητα κυριαρχεί σε ένα 45% περίπου.

Ένα 33% αβέβαιας και αιωρούμενης ψήφου δίνει το μέτρο της μεταβλητότητας των σημερινών πολιτικών στάσεων.

2. **Τα οικονομικοκοινωνικά προβλήματα** προσδιορίζουν τις κομματικές προτιμήσεις .
Κρίσιμης όμως σημασίας δεν είναι η κυριαρχούσα αίσθηση για την πορεία της οικονομίας, αλλά η "πολιτικοποίηση του προσωπικού οφέλους" και κυρίως η "εσωτερίκευση" της οικονομικής ανασφάλειας ως απειλής για το "αύριο και το μέλλον των παιδιών".
Το εύρημα αυτό έχει ιδιαίτερη ψυχολογική και επικοινωνιακή σημασία .
3. **Το προβάδισμα της Ν.Δ.**, βαίνει αυξανόμενο (καταλληλότητα αντιμετώπισης κοινωνικών προβλημάτων, παράσταση νίκης, πρόθεση ψήφου), αλλά δε σηματοδοτεί ποιοτική υπεροχή και μη αντιστρεψιμότητα του υπέρ αυτής ρεύματος.
Εδράζεται περισσότερο σε μια ψυχολογική ταύτιση με τις ανησυχίες του μέσου πολίτη και των λαϊκών στρωμάτων που έρχεται ως

- Εμφισβούση (κινουμένη)
 και γραμμά
 - να μην αισθάνεται ότι μένει μόνος στο
 ώο του.

αποτέλεσμα των επικοινωνιακών τεχνασμάτων της αξιωματικής αντιπολίτευσης με τα προβλήματα της καθημερινότητας.

4. **Ισχυρή οικονομία με κοινωνικό κράτος** είναι το μήνυμα στο οποίο συμπυκνώνονται τα αιτήματα, οι προβληματισμοί και οι ανησυχίες της κοινής γνώμης.
 Ζητήματα όπως "η πορεία του Χρηματιστηρίου" και η "καταπολέμηση της διαφθοράς" αποτελούν δευτερεύουσας σημασίας παράγοντες διαμόρφωσης της πολιτικής γνώμης.
5. **Ο Κ. Σημίτης εξακολουθεί να αποτελεί το ισχυρό χαρτί του ΠΑΣΟΚ** και εμφανίζεται εμμέσως να συγκεντρώνει τις προσμονές και τις κρυφές ελπίδες κρίσιμων ομάδων της κοινής γνώμης παρά την περαιτέρω κάμψη του ΠΑΣΟΚ και τη δηλούμενη υποβάθμιση της σημασίας του ρόλου των αρχηγών ενόψει της αποκρυστάλλωσης κομματικών προτιμήσεων.
 Η υπεροχή έναντι του Κ. Καραμανλή εμφανίζεται στην παρούσα έρευνα πολύ μεγαλύτερη από αυτή που προκύπτει σε άλλες δημοσκοπήσεις.
6. **Η ανάγκη ανανέωσης του ΠΑΣΟΚ** αποτελεί κοινό τόπο μιας συντριπτικής πλειοψηφίας πολιτών (79%). Εντοπίζεται όμως πρωτίστως στην ανανέωση των ηγετικών στελεχών και στην αλλαγή του τρόπου συμπεριφοράς τους.
 (επισκεπόμενοι της Νέοι υλοποιούμενες = εμίσωση Συνασπίδα)
 Η φθορά των κομματικών στελεχών έχει σε τέτοιο σημείο υπονομεύσει τις σχέσεις του πολιτικού προσωπικού με τους πολίτες ώστε "καλύτεροι να θεωρούνται οι πιο άγνωστοι".
7. **Ζητήματα που αφορούν στον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης και στην αναμόρφωση του πολιτικού συστήματος** γίνονται αντιληπτά ως ιδιαίτερα χαμηλού ενδιαφέροντος.
8. **Η αλλαγή της ηγεσίας των κομμάτων δεν αποτελεί προτεραιότητα για το εκλογικό σώμα.** Φαίνεται όμως να μπορεί να επηρεάσει το σημερινό συσχετισμό δυνάμεων.
9. **Η άσκηση της Ελληνικής Προεδρίας της Ε.Ε.** αξιολογείται ως αναμφισβήτητη επιτυχία της κυβέρνησης, πυροδοτεί την αύξηση του κύρους του πρωθυπουργού και ενισχύει την αντίληψη για τη βελτίωση της διεθνούς θέσης της χώρας. Δε μεταβάλλει όμως τη στάση της κοινής γνώμης απέναντι στο ΠΑΣΟΚ.

Η προοπτική της πολιτικής ενοποίησης της Ε.Ε. είναι ιδιαίτερα δημοφιλής. Φαίνεται δε να δημιουργούνται προϋποθέσεις ενός ιστορικά πρωτοφανούς ευρωπαϊστικού φεντεραλισμού. Η αποδοχή ενός Κεντρικού Ευρωπαϊκού Κράτους αυξημένων εξουσιών είναι σημαντική.

10. **Η πολιτική προσέγγισης στις ΕλληνοΤουρκικές σχέσεις διχάζει την ελληνική κοινή γνώμη εξαιτίας κυρίως της αμφιβολίας για τις πιθανότητες αλλαγής της Τουρκικής συμπεριφοράς.**
11. **Είναι αξιοσημείωτη αλλά και αντικείμενο ειδικότερου προβληματισμού η αισιοδοξία που καταγράφεται αναφορικά με τις προσδοκίες της επόμενης χρονιάς.**
12. **Η ποσοτική υπεροχή της Ν.Δ. βαίνει μειούμενη στη μέτρηση της αποκλειόμενης ψήφου (9%) και της ενδεχόμενης ψήφου (5%). Απομειώνεται επίσης στις απαντήσεις του διλήματος Ν.Δ. με Καραμανλή ή ΠΑΣΟΚ με Σημίτη.**

Υπό την προϋπόθεση εύστοχης αντιμετώπισης των υπολοίπων προβλημάτων, το δυσκολότερο αντιμετωπίσιμο φαίνεται να είναι το πρόβλημα αλλαγής της άποψης εκείνων (46%) που αν αποφασίσουν να ψηφίσουν Ν.Δ. θα το κάνουν επειδή ... "έχει παραμείνει για μεγάλο διάστημα στην αντιπολίτευση και είναι καιρός να πάρει και αυτή την κυβέρνηση." Θα πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι το αίτημα της "εναλλαγής" δεν εμφανίζεται ισχυρό.

13. **Η υποκειμενική κοινωνική τάξη σχετικοποιεί την αντίληψη περί κυριαρχίας του "νεοπτωχισμού". Το 22% αυτοτοποθετείται στη μεσοανώτερη τάξη, το 26% στη μεσοκατώτερη και το 30% στις λαϊκές τάξεις.**

Το 58% των στατιστικά λαϊκών τάξεων δηλώνει ότι αγοράζει γενικώς ό,τι χρειάζεται, αλλά δεν του περισσεύουν χρήματα για αποταμίευση.

Το 24% δηλώνει ότι δεν αγοράζει αυτά που χρειάζεται, ούτε και μπορεί να βάλει χρήματα στην άκρη.

Το 7% δηλώνει πραγματικές δυσκολίες επιβίωσης.

Όμως το 53% των αυτοτοποθετούμενων στις λαϊκές τάξεις δηλώνει ότι αγοράζει ό,τι χρειάζεται χωρίς να μπορεί να κάνει αποταμίευση.

Ενώ το 31% δηλώνει ότι ούτε αγοράζει ό,τι χρειάζεται, ούτε αποταμιεύει.

Επί του συνόλου όμως του δείγματος το 59% δηλώνει ότι και αγοράζει αυτά που θέλει και αποταμιεύει. Μόνο το 15% δηλώνει ότι δεν καταφέρνει να αγοράσει αυτά που χρειάζεται και να βάλει χρήματα στην άκρη.

14. **Μεταξύ αυτών που δηλώνουν ότι και αγοράζουν ότι τους χρειάζεται και αποταμιεύουν υπάρχει ένας πλήρης διχασμός ως προς την ικανοποίησή τους από την κυβέρνηση.**
15. **Ο συσχετισμός ΚεντροΑριστεράς ΚεντροΔεξιάς κατά την αυτοτοποθέτηση στην κλίμακα αριστερά-δεξιά παραμένει πλειοψηφικός για την ΚεντροΑριστερά με τάσεις όμως πλήρους εξισορρόπησης (31:28).**

Ένα 18% δηλώνει "ούτε δεξιά ούτε αριστερά" και ένα 12% δεν πιστεύει σ' αυτούς τους διαχωρισμούς.

Για την EVRESIS Consulting

Γιώργος Σεφερτζής